

Pokojnine

V FOKUSU

mag. KARMEN DARVAŠ ŠEGA,
FINANČNA HIŠA d.o.o.

Kako na varen način do pokojnine?

Če želite varčevati za pokojnino na varen način brez naložbenega tveganja z zajamčenim donosom, lahko izbirate med bančno in zavarovalniško ponudbo.

Evropska komisija predlaga Sloveniji, da pokojninsko reformo izpelje do konca leta 2017, saj je nujno potrebna čim prej zaradi trenutno obstoječega nevzdržnega sistema. Zatorej ne računajte preveč na visoko državno pokojnino.

Dosmrtno izplačevanje ali le določen čas

Rentno zavarovanje ponujajo naslednje zavarovalnice: Wiener Städtische, Merkur, Gräwe in Adriatic. Ostale zavarovalnice ponujajo varčevanja v okviru življenskega zavarovanja in ne nudijo rentnih zavarovanj. Pri Wiener Städtische že danes točno veste, koliko bo znašala vaša dosmrtna mesečna pokojnina in je tudi višina zneska in EUR zapisana na polici. Ostale zavarovalnice nimajo v ponudbi dosmrtnega izplačevanja pokojnin. Zavarovalnica Adriatic ponuja le časovno omejeno rentno izplačevanje, torej maksimalno možno 15 letno izplačevanje rente oz. pokojnine. Pri ostalih zavarovalnicah ni mogoče izračunati višino rente, saj jo bodo izračunali na osnovi privarčevanega zneska šele, ko se boste upokojevali. Najvišji znesek v okviru rentnih polic se privarčuje pri zavarovalnici Wiener Städtische. Če primerjamo višino 10 letnega izplačevanja rente vidimo, da ponovno vodi zavarovalnica Wiener Städtische, in sicer 10 letna renta bi pri njih znašala 519,09 EUR mesečno. Pri Adriaticu 413,04 EUR. Pri ostalih zavarovalnicah ni mogoče izračunati, saj na police tudi ne zapišejo višino rente.

Banke in produkti

Banke smo povprašali, kakšne možnosti imajo njihovi komitenti, v kolikor bi želeli

varčevati na banki tudi za lastno pokojnino. Nobena banka ne ponuja dosmrtnega izplačevanja rente, ampak le časovno omejeno izplačevanje, npr. 10-letno, 15-letno izplačevanje. Kaj hitro ugotovimo, da banke ponujajo svojim komitentom za rešitev pokojnine zavarovalne produkte, ki jih imajo v svoji ponudbi.

■ Na SBERBANKI so nam odgovorili: Nudijo rentno varčevanje (drugega produkta namenjenega za dolgoročno varčevanje) nimajo. Ponudijo pa tudi zavarovalne produkte in varčevanje v skladih - z katere menijo, da so načeloma bolj primerne za ta namen in so načeloma tudi bolj donosni. Dosmrtno izplačevanje rente ni

Izračun: 35 let starata oseba varčuje 100 EUR mesečno do 65. leta starosti:

ZAVAROVALNICA	10 letno izplačevanje rente	Doživljajsko izplačevanje renta	Privarčevana sredstva z dobickom
Wiener Städtische	519,09 EUR/mes	205,75 EUR/mes	55.783 EUR
Adriatic	413,04 EUR/mes	ni možno	47.476,88 EUR
Merkur	izračun možen šele na pričetku prejemanja	izračun možen šele na pričetku prejemanja	46.953 EUR
Gräwe	izračun možen šele na pričetku prejemanja	izračun možen šele na pričetku prejemanja	53.629,33 EUR

možno, to je možno v okviru zavarovalnih produktov.

■ **HRANILNICA LON:** Glede izplačevanja dosmrtne rente, da bi stranka prejema la vsak mesec enak znesek do svoje smrti, je nemogoče opределiti, saj ne poznamo končnega datuma. Stranka se sama odloči za točno določeno dobo izplačevanja.

■ **SPARKASSE:** V svoji ponudbi dolgoročnega rentnega mesečnega varčevanja za pokojnino nimajo. Komitentom ponudijo rentno zavarovanje zavarovalnice Wiener Städtische ali naložbene košarice Franklin Templeton ali Triglav sklad.

■ **NLB:** Nudijo 10-letno varčevanje, po tem obdobju pa komitent ponudijo za depozit, saj bo imela privarčevana sredstva ali pa bo komitent nadaljeval z novim varčevanjem, ki bo takrat v ponudbi.

■ **BANKA KOPER:** Svojim komitentom ponudijo prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (2. Steber) v okviru svojega odprtrega vzajemnega pokojninskega sklada (OVPS Banke Koper).

■ **ABANKA:** Predlagajo rentno varčevanje, kjer je maksimalna doba varčevanja 30 let. Najnižji obrok mesečne rente znaša 40 EUR. Banka bo sredstva v obliki mesečne rente izplačevala najmanj 12 mesecev do največ 30 let. V primeru, da privarčevana sredstva ne zadoščajo za 12 obrokov po 40 EUR, izplačilo rente ni mogoče, in sredstva banka koristnikom izplača v enkratnem znesku.

■ **DELAWSKA HRANILNICA:** Ponujajo možnost pokojninskega varčevanja, kjer gre za donosno in varno obliko varčevanja,

V FOKUSU

ki omogoča dodatno pokojnino. Pokojninski varčevalec varčuje ves čas delovne dobe, sredstva pa so pogodbeno vezana do izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do pokojnine, po predpisih o obveznem pokojninskem zavarovanju. Privarčevana sredstva se lahko izplačajo varčevalcu v enkratnem izplačilu ob upokojitvi, v dogovorenem številu pokojninskih rent v času po upokojitvi varčevalca ali v kombinaciji obojega;

■ **BKS:** ne nudi rentnega varčevanja, ponudijo lahko samo namensko premijsko varčevanje.

■ **NKBM:** Za pokojninsko varčevanje v banki ponudijo individualno dodatno pokojninsko zavarovanje (2. steber). Gre za varčevanje po pokojninskem načrtu, z zajamčenim donosom in davčno olajšavo pri dohodnini.

■ **Hypo Alpe-Adria-Bank:** Za dolgoročno varčevanje, čigar cilj je varčevanje za pokojnino, so v prvi vrsti namenjena varčevanja, ki vključujejo rentna izplačila: obročno Rentno varčevanje, ki se ga lahko sklene za dobo od 5 do 15 let; posebno živiljenjsko zavarovanje Hypo Pokojnina, ki se ga lahko sklene za dobo do predvidene upokojitve (maksimalna doba varčevanja ni omejena).

Na kakšen način sploh varčevati brez tveganja?

Banke znižujejo obrestne mere za varčevalne produkte, prav tako jim sedaj sledijo z zniževanjem obrestnih mer še zavarovalnice. Alternativa garantiranim varčevalnim produktom ostanejo tako le naložbe, kjer varčevalci prevzemajo naložbeno tveganje, marsikje pa tudi valutno tveganje. To so naložbe v delniške trge, vzajemne sklade, survine, plemenite kovine, forex, itd. Marsikateri varčevalec pa ni pripravljen prevzeti naložbenega tveganja, zato si marsikdo beli glavo, kako nalagati svoja sredstva, da se izogne tečajnim, obrestnim, tržnim in valutnim nihanjem, a vendar dobiti največ kar se da za svoj denar. Ozrli smo se na trg. Zanimalo nas je kakšna je sploh ponudba za nekoga, ki želi varčevati in ob tem ne

tvegati z denarjem. Na izbiro tako ostane varčevalcem le bančno varčevanje in rentno ter živiljenjsko zavarovanje pri zavarovalnici. Banke ponujajo namenska in nemenska kratkoročna varčevanja. S temi varčevanji se ne da primerjati nobena druga vrsta varčevanja. Če želimo primerjati ponudbo bank in zavarovalnic, smo primorani varčevati vsaj 10 let, da sta ponudbi primerljivi. Na zavarovalnicah se ne izplača varčevati 5 let zaradi plačila davka na zavarovalne posle. Tako je banka v prednosti pri vseh varčevanjih do 10 let.

Kako je z varčevanji na daljše obdobje, na primer tudi za namen pokojnine?

Zanimalo nas je, kaj bi privarčeval 'ziheraš' na zavarovalnici v okviru zajamčenih produktov, kot so klasična garantirana živiljenjska zavarovanja in rentna zavarovanja z fiksno obrestno mero. In kaj mu ponuja banka kot varčevalno rešitev za obdobje 20 let. Prva očitna razlika nastane pri obrestni meri, saj večina bank, z izjemo Hranilnice LON, Delavske hranilnice in DBS, v svoji ponudbi na dolgo dobo ne ponudijo fiksnih obrestnih mer. To utemeljujejo s tem, da je tveganje zaradi nenehno spreminjajočih se razmer na finančnih trgih preveliko. Tako se mora varčevalec zavedati, da se obrestna mera v prihodnosti spreminja. Je pa res, da znaša garancija na sredstva po trenutni zakonodaji do 100.000

EUR na posamezni banki. Tudi v primeru stečaja banke, varčevalec ne bo izgubil do 1000.000 EUR prihrankov. Banka je znana po kratkoročnih varčevanjih, nas pa je zanimalo ali se lahko varčevalec obrne na banko tudi, če bi želel varčevati za dolgoročno obdobje, na primer 20 let, tudi recimo za namen pokojnine. Najprej smo poizvedli, koliko je maksimalno dolgo obdobje, ko lahko posameznik sploh varčuje na banki.

Najdaljša doba varčevanja na banki

Banka	Maksimalna doba varčevanja
DELAVSKA HRANILNICA	40 let
SBERBANK	40 let
A BANKA	30 let
NKBM	30 let
Hypo Alpe-Adria-Bank	15 let
NLB	10 let
DEŽELNA BANKA SLOVENIJE	10 LET
BKS	10 let
BANKA KOPER	navzgor ni opredeljena/neomejeno
LON	navzgor ni neopredeljena/neomejeno

Najdlje se lahko »poročimo« z Banko Koper, Hranilnico LON, Delavsko hranilnico in Sberbank. Maksimalno samo za 10 let ponuja jo na NLB, DBS in BKS.

Kaj pomeni predčasna prekinitev

Varčevalci morajo biti pozorni tudi pri bankah, da če se pogodbeno vežejo z varčevanjem na daljše obdobje, da prekinitev brez penalov tako rekoč niso mogoče:

Koliko bomo privarčevali s 100 EUR na banki, 20 let?

Banka	Mesečni znesek	fiksna obrestna mera	trenutna variabilna obrestna mera	privarčevani znesek
DELAVSKA HRANILNICA	100 EUR	2,45%	/	30.993,81 EUR
LON	100 EUR	2,30%	/	30.418,78 EUR
BANKA KOPER	100 EUR	/	1,20%	28.358,48 EUR
A BANKA	100 EUR	/	6M EURIBOR + 1,5%	26.794,81 EUR
SBERBANK	100 EUR	/	12M EURIBOR + 0,70% letno	25.924,56* EUR
NKBM	100 EUR	/	12M EURIBOR** + 0,145% + 0,1 fiksne marže	24.355,62 EUR

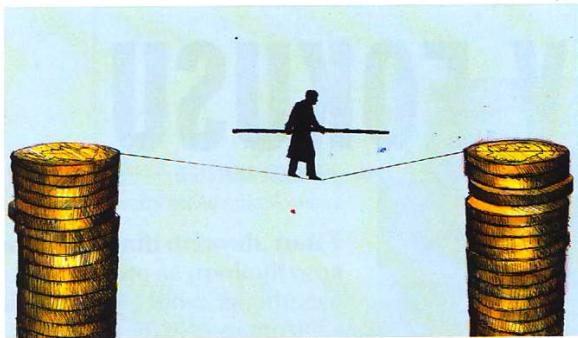
Pridržana pravica do napak. Vir izračunov: banke. Izračuni pridobljeni mesec december 2015.

*Ob upoštevanju trenutnega EURIBOR. 6-mesečni Euribor znaša -0,044 %. Če EURIBOR na dan objave "znaša manj kot 0,00 %, se šteje, da višini EURIBOR-ja znaša 0,00 %.

**12mesečni EURIBOR 0,045%

V 20 letih varčevalec dobi največ za svoj denar pri Delavski hranilnici in pri Hranilnici LON. Pod 30.000 EUR bo privarčeval pri ostalih bankah, Pri Novi KBM bo za svoj denar dobil najmanj.

Če želimo primerjati ponudbo bank in zavarovalnic, smo primorani varčevati vsaj 10 let, da sta ponudbi primerljivi. Na zavarovalnicah se ne izplača varčevati 5 let zaradi plačila davka na zavarovalne posle. Tako je banka v prednosti pri vseh varčevanjih do 10 let.

- Pri **SBERBANK**: Predčasna prekinitve pogodbe ni možna, razen v izrednih primerih, kot npr. v primeru smrti varčevalca, stalne izselitve iz države ali ob elementarni nesreči. V primeru smrti varčevalca bo banka dedičem izplačala privarčevana sredstva na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju. V primeru predčasne prekinitve pogodbe se sredstva do dneva prekinitve obrestujejo po obrestni mери, ki je določena s pogodbo. V primeru predčasne prekinitve pogodbe bo banka varčevalcu obračunala tudi nadomestilo za predčasno prekinitve pogodbe o varčevanju v višini 25 EUR oz. v vsakokrat veljavnim cennikom banke.
- Pri **NLB** je varčevanje je mogoče prekiniti, če se obe pogodbeni stranki o tem sporazumeta. Višina nadomestila in brez posebnega razloga prekinitve je 4 % od zneska privarčevanih sredstev. V primeru izrednih dogodkov, znaša višina nadomestila 2 %. Ponudijo tudi možnost premostitvenega kredita.
- Pri **Banki Koper** lahko varčevalec predčasno odstopi, v letu odstopa mu izplačajo 50% obresti za tisto leto, zaračunajo pa tudi nadomestilo v skladu z Tarifo oz cennikom.
- Pri **ABANKI** se lahko rentno varčevanje prekine po 24 mesecih varčevanja in privarčevana sredstva se izplačajo po 24

mesecih od dneva prekinitve. V izrednih primerih (smrt ožjega družinskega člana, zdravljenje imetnika vezanih sredstev ali njegovega ožjega družinskega člana, selitev v tujino, elementarne nesreče, ipd.) je možna predčasna prekinitve rentnega varčevanja, kjer se sredstva izplačajo najkasneje v 7 dneh.

- **NKBM** prekinitve oz. odstope od pogodbe praviloma izvede v zameno za obračunano odškodnino oziroma penale. Prekinitve oz. odstop od RV se v vseh primerih sankcionira s penali, določenimi v Sklepu o obrestnih merah banke Nove KBM d.d., izjema je le v primeru odstopa od pogodbe zaradi nestrinjanja s spremembom obrestne mere. Penali predstavljajo vrednost (odstotek), za katero se zmanjšajo obračunane obresti po pogodbi do dneva prekinitve oz. odstopa od pogodbe.
- **HRANILNICA LON**: Varčevalec lahko odstopi od pogodbe samo v primeru višje sile (elementarne nesreče), v primeru smrti ožjega družinskega člana, v primeru stalne izselitve iz države ali v primeru, ko ne soglaša s spremembom obrestne mere. Strošek predčasne razvezave je v primeru izrednih dogodkov 1,00% od glavnice in obresti in ostalih dogodkov 2,00% od glavnice in obresti.
- **Hypo Alpe-Adria-Bank**: Banka na željo varčevalca prekine varčevanje zmanjšano

za stroške prekinitve skladno z vsakokrat veljavnim cenikom banke.

20 let varčevanja v obliki življenjskega zavarovanja

Primerjamo še 20 letno varčevanje na banki z varčevanjem na zavarovalnici v obliki življenjskega zavarovanja, kjer je znesek dviga zajamčen s fiksнимi obrestnimi merami brez naložbenega tveganja. Če upoštevamo pripisane dobičke, ki jih zavarovalnice pripisujejo, niso pa na papirju zajamčeni in če upoštevamo dejstvo, da je oseba zavarovana za primer kakršnekoli smrti za cca 24.000 EUR, so razlike pri končnih izplačilih nižje, kakor bi si pravtono mislili. Pri najbolje obrestovani banki in zavarovalnici pride do 2.245 EUR razlike pri končnem izplačilu. In če upoštevamo, da je oseba ves čas zavarovana za smrt, za 24.000 EUR, ta razlika pri višini privarčevanih sredstev sploh ni pretirana. To bi mesečno predstavljalo okrog 9 EUR stroška za zavarovanje smrti za osebo staro 45 let. Za mlajšo osebo je ta strošek polovični. Če bi se oseba že lelo ločeno zavarovati za smrt v okviru rizičnega zavarovanja, bi ta strošek zavarovanja bil isti, mesečno bi znašal okrog 9,3 EUR. Za primerjavo smo vzeli 45 let staro osebo, ki varčuje 100 EUR za obdobje 20 let v okviru življenjskega zavarovanja. Če bi vzeli za primerjavo mlajšo osebo, staro 30 let, bi bili zavarovalniški izračuni še ugodnejši, izplačila pa višja, saj bi bila mlajša oseba »cenejša« za zavarovalnico, saj je pravilom manj rizična in so stroški zavarovanj nižji. Pri prekinovah je treba paziti, saj so pri zavarovalnicah možne predčasne prekinitve samo v obliki odkupov, ki so neugodni za zavarovance. Pri marsikateri zavarovalnici odkupi sploh niso možni, če ne izpolnjujete enega izmed določenih pogojev: smrt ožjega družinskega člana, izselitev iz države, razveza zakonske zveze, 100% invalidnost, itd.

20 let življenjskega zavarovanja

Zavarovalnica	obrestna mera*	Privarčevana sredstva	Privarčevana sredstva z pripisom dobička
Wiener Städtische	1,50%	22.900	28.748
Tilia	1,75%	22.785,88	ni podatka
Triglav	1,50%	22.271,71	26.954
Merkur	1,75%	22.029,10	25.553,76
Grave	1,75%	21.320	28.121,67
Adriatic	1,50%	21.282	26.727
Zavarovalnica Maribor	1,50%	20.089	ni podatka

*kalkulirana obrestna mera brez dobička, pridržana pravica do napak, info izračuni na osnovi kalkulatorjev zavarovalnic